

فقا و هنرمندان؛ ضرورت درک واحد از دغدغه‌های جامعه

ریحانه موسوی

چهارمین همایش ملی «فقه هنر» با محوریت «فقه هنر و حکمرانی» روزهای چهارشنبه و پنجشنبه، ۲۵ و ۲۶ بهمن ماه

با حضور امام جمعه مشهد، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، استادان حوزه فقه هنر، مسئولان آستان قدس رضوی و جمعی از هنرمندان در محل بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی در مشهد برگزار شد. در این رویداد که هدف از برگزاری آن تعمیق، توسعه و ترویج فقه هنر و همچنین ایجاد ارتباط مؤثر میان فقه‌پژوهان و هنرمندان بود، به مواردی همچون «فقه هنر، سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری»، «فقه هنر، حمایت از هنر اسلامی و مقابله با انحرافات»، «فقه هنر، نظارت بر اجرای قوانین و سیاست‌ها»، «فقه هنر و حکمران»، «حکمرانی در هنر و فتاوی‌های فقهی» و «رسانه ملی و حکمرانی در عرصه هنر، پرداخته شد. ۴۰ عنوان چکیده مقاله نیز به دبیرخانه همایش فرستاده شده است که ۳۹ عنوان آن تأیید و در آئین اختتامیه این رویداد در قالب کتاب چکیده مقالات همایش، به دست وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رونمایی شد.

پروژه‌های مشترک با همراهی اهالی فقه و هنر مدیر مدرسه فقه هنر در افتتاحیه چهارمین همایش ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه برگزاری این رویداد، موجب تعمیق و توسعه فقه هنر شده است، گفت: بی‌تردید دوره چهارم برگزاری این همایش با اولین دوره آن تفاوت چشمگیری دارد، چنان‌که امروز در چهارمین دوره شاهد مشارکت گسترده دانشجویان فقه و هنر و همچنین اهالی سیاست، فرهنگ و هنر هستیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین مصطفی دری با بیان موضوعات سه دوره قبلی همایش فقه هنر اظهار کرد: تاکنون حاصل برگزاری این همایش چهار جلد کتاب با محوریت مجموعه مقالات بوده که مورد توجه مراکز علمی، پژوهشی و حاکمیتی قرار گرفته است. وی در پایان با اشاره به برگزاری نشست‌های علمی در مدرسه فقه هنر با حضور اهالی فقه و همچنین هنر ادامه داد: با هم افزایی و همکاری مشترک اهالی فقه و هنر توانسته‌ایم پروژه‌های مشترک اجرا کنیم.

یوبایی و کارایی، هر سه این‌ها را داشته باشیم، گفت: در نشست‌هایی که با محوریت فقه هنر برگزار می‌شود، نیاز به حضور افراد متخصص و کارشناس وجود دارد.

وزیر پذیرش مباحث هنری توسط فقا حجت‌الاسلام والمسلمین حمید درایتی، استاد حوزه علمیه، نیز در این رویداد با اشاره به اهمیت هنر در همه عرصه‌ها اظهار کرد: بحث هنر ضرورتی است که فقا باید آن را بپذیرند و انکار آن فایده‌ای ندارد. ضرورت آن نیز از جنس مطالبات فطری است. وی ادامه داد: هنر طوری است، اما برخی بخش‌های آن نیز غریزی است. همچنین، هنر بهترین زبان برای انتقال پیام است. از سویی دیگر، زبان هنر نرم، رسا و فرامی‌تواند است که همه مزه‌ها را در می‌نوردد و آن‌را همگان با فرهنگ‌های مختلف می‌توانند درک کنند. درایتی گفت: همچنین هنر بخشی از هویت ملی و هویت فرهنگی ماست. از این رو، فقا باید به هنر نگاهی جدی داشته باشند. در این میان، هنر یکی از عوامل مهم ایجاد هم بستگی اجتماعی است و بر این موضوع امروزه بسیار تأکید شده است. وی افزود: امروزه هنر یک ابزار برای حمله و هجمه است که دشمنان به خوبی از آن استفاده می‌کنند.

بنابراین، اگر نگاه‌امینتی داشته باشیم، در دفاع از هویت ملی و فرهنگی باید به این نقش هنر نگاه خاصی کنیم. در واقع از هنر در حکمرانی باید به درستی استفاده کرد. این استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه خراسان بیان کرد: همچنین هنر امروزه یک صنعت است و توجه به دغدغه‌های شغلی هنرمندان وظیفه حاکمیت است و باید به آن سامان بخشید. وی ادامه داد: برای تصمیم‌گیری در حوزه هنر نیز باید هم به موضوعاتی که در گذشته مطرح بوده است و هم آنچه امروزه وجود دارد، پرداخت. درایتی گفت: ارزش، ماهیت و هویت فقهی هنر را گاهی کارکرد آن تعیین می‌کند و این موضوع مهم است. به عنوان مثال ممکن است یک اثر هنری از نظر فقا خط قرمزها را نداشته باشد، اما کارکرد آن مثلاً نفرت برانگیزی باشد. وی با اشاره به ارزش ذاتی هنر افزود: هنر هم‌ما فاقد معناست، بنابراین یکی از نکاتی که فقا

باید به آن توجه کنند، معنا بخشیدن به هنر است.

● وجود شکاف بین فقه و هنر

حجت‌الاسلام والمسلمین سید مجتبی نورمفیدی، رئیس پژوهشگاه مطالعات فقه‌معاصر، نیز در افتتاحیه چهارمین همایش فقه هنر اظهار کرد: امروزه فاصله بین فقه و هنر بسیار زیاد است و شکاف عمیقی بین آن‌ها ایجاد شده است. این فاصله نیز به دلیل عوامل مختلف ایجاد شده است که من آن را به علت کم‌کاری خودمان می‌دانم. وی با اشاره به نقاط تماس فقه و هنر که در عرصه‌های مختلف وجود دارد، گفت: حکمرانی مهم‌ترین نقطه تماس بین فقه و هنر است.

● مکتب هنر رضوی، الگویی برای نقش‌آفرینی هنر در حکمرانی

در بخش دیگری از این همایش، مشاور مدیرعامل مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی گفت: هنر باید در حکمرانی نقش ایفا کند. در این میان، مکتب هنر رضوی، الگویی عملیاتی و اجرایی برای نقش‌آفرینی هنر در حکمرانی است. محمد جواد استادی اظهار کرد: نقشی که هنر در تأثیرگذاری فرهنگی در جامعه می‌تواند ایفا کند، یکی از مواردی است که مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی آن را در ذیل مکتب هنر رضوی پیگیری می‌کند و ابعاد مهمی نیز دارد. وی ادامه داد: در این میان، همان‌طور که در مدل مکتب هنر رضوی اشاره می‌شود، اصلاح، مصرف فرهنگی به معنای کلان آن، یکی از اهداف و برون‌داد‌های مهم این مکتب است. طبیعی است از این منظر، هنر نقش مهمی در فضای حکمرانی فرهنگی کشور دارد، به ویژه که مسئله اصلاح مصرف فرهنگی در ذیل فضای حکمرانی، قابلیت عملیاتی شدن و سامان یافتن پیدا می‌کند.

استادی گفت: اینکه هنر چه کمکی می‌تواند به تحقق حکمرانی فرهنگی در راستای تحقق سبک زندگی اسلامی ایرانی در کشور بکند، از مواردی است که مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی در فضای فعالیت‌اش

درحال پیگیری آن است تا مدلی برای آن ذیل مکتب هنر رضوی ارائه کند. به معنای دیگر، این مؤسسه درحال تلاش است تا راه‌کاری ارائه دهد که هنر نقشی مؤثر در حکمرانی فرهنگی را بویکند.

● تفاوت حکمرانی در حوزه هنر با سایر حوزه‌ها

حجت‌الاسلام والمسلمین حسینعلی سعیدی، استاد دانشگاه امام صادق (ع)، در این رویداد بیان کرد: وقتی از فقه و حکمرانی صحبت می‌کنیم، باید درباره چند مسئله بیندیشیم؛ اول حکمرانی هنر و دوم حکمرانی. اعتقاد من این است حکمرانی در زمینه هنر ظرافت‌هایی دارد که با حکمرانی در حوزه اقتصاد، سیاست و... متفاوت است. مسئله دوم یعنی حکمرانی، به معنای فرایند اعمال و کنترل بازخوردها و قواعد برای رسیدن به هدف است.

وی بیان کرد: درباره فقه و حکمرانی هنر تأملاتی لازم است. فقه هنر پیچیدگی‌هایی دارد و بسیاری از احکام و روایاتی که درباره مسائل هنری آمده، نازل به قضایای خارجه است. به عنوان مثال در بحث هنر مجسمه‌سازی

و درحالی که همگام با فرهنگ‌های مختلف می‌توانند درک کنند. درایتی گفت: همچنین هنر بخشی از هویت ملی و هویت فرهنگی ماست. از این رو، فقا باید به هنر نگاهی جدی داشته باشند.

در این میان، هنر یکی از عوامل مهم ایجاد هم بستگی اجتماعی است و بر این موضوع امروزه بسیار تأکید شده است. وی افزود: امروزه هنر یک ابزار برای حمله و هجمه است که دشمنان به خوبی از آن استفاده می‌کنند. بنابراین، اگر نگاه‌امینتی داشته باشیم، در دفاع از هویت ملی و فرهنگی باید به این نقش هنر نگاه خاصی کنیم. در واقع از هنر در حکمرانی باید به درستی استفاده کرد. این استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه خراسان بیان کرد: همچنین هنر امروزه یک صنعت است و توجه به دغدغه‌های شغلی هنرمندان وظیفه حاکمیت است و باید به آن سامان بخشید. وی ادامه داد: برای تصمیم‌گیری در حوزه هنر نیز باید هم به موضوعاتی که در گذشته مطرح بوده است و هم آنچه امروزه وجود دارد، پرداخت.

درایتی گفت: ارزش، ماهیت و هویت فقهی هنر را گاهی کارکرد آن تعیین می‌کند و این موضوع مهم است. به عنوان مثال ممکن است یک اثر هنری از نظر فقا خط قرمزها را نداشته باشد، اما کارکرد آن مثلاً نفرت برانگیزی باشد. وی با اشاره به ارزش ذاتی هنر افزود: هنر هم‌ما فاقد معناست، بنابراین یکی از نکاتی که فقا

آیت‌ا... سیداحمد علم‌الهدی بیان کرد لهو حرام است، نه موسیقی

قرار دارد. اظهار کرد: دلیل این موضوع روشن نبودن علت فقهی این مسئله است و مردم بلا تکلیف اند که به مقابله با حکمرانی دینی منجر می‌شود.

آیت‌ا... علم‌الهدی در پایان یادآور شد: اگر بتوانیم فقه را بایک بینش و بصیرت کامل در همه میانی هنر تسری دهیم، بسیاری از مشکلات جامعه در زمینه حکمرانی دینی حل خواهد شد.

آیت‌ا... سیداحمد علم‌الهدی، امام جمعه و نماینده ولی فقیه در مشهد، از مهمانان ویژه چهارمین همایش ملی «فقه هنر» بود. وی در این همایش با بیان اینکه متأسفانه با وجود گذشت ۴۵ سال، مسئله حکمرانی دین در جامعه‌ما به‌طور کامل تحقق پیدا نکرده است، تصریح کرد: با وجود اینکه ما دارای حکومت اسلامی هستیم، اقتدار نظام آن هم یک اقتدار صادر شده از مرزهای کشور و فراگیر نیست به امت اسلام. هم پای حکمرانی دین در جامعه ما به وجود نیامده است. می‌توان عوامل اجتماعی یا سیاسی را در این موضوع دخیل دانست. اما ریشه اصلی برای اجرانشدن حکمرانی دین در جامعه ما این است که ما در ابعاد مختلف زندگی اجتماعی مان سیطره و سلطه‌ای از فقه احساس نمی‌کنیم. علم‌الهدی گفت: اگر تحقیقات کامل به وسیله پژوهشگران و نیروهای با استعداد قوی فراهم شده بودند، اکنون در مسئله سلطه و نفوذ فقه در بسیاری از عرصه‌های زندگی اجتماعی مان که باعث حکمرانی دین می‌شود، دچار مشکل نمی‌شدیم. وی یادآور شد: موضوع شناسایی مسائل مهم است. به عنوان مثال درباره هنر موسیقی، ادله و روایات فوق‌العاده‌ای داریم که آن را به عنوان یک حرام قطعی دانسته‌اند. وقتی انسان این مسائل را می‌بیند، می‌توان گفت

که به‌طور عام این جریان هنری یک جریان ممنوع شرعی است که به هیچ وجه نمی‌توان به آن نزدیک شد. این موضوع شامل اجرای موسیقی، جریان‌های آهنگ‌سازی و استفاده از ابزار موسیقی است. روایاتی که موسیقی را مذمت کرده است و به‌طور کامل و مطلق آن را حرام بیان می‌کند، در زمانی صادر شده است که موسیقی مبتذل بود. یعنی جریانی که در کاخ خلفاء در عصر امامت ولایت اجرامی شد، هیچ مصداقی به جز ابتذال نداشت. موضع‌گیری‌هایی که ائمه درباره موسیقی داشتند، همان جریان ابتدالی بود که در آن زمان در کاخ‌های بنی‌امیه و بنی‌عباس اجرامی می‌شد.

بنی‌امیه و بنی‌عباس فقیه در مشهد ابراز کرد: آیت‌ا... گلبایگانی موسیقی را به‌طور کامل حرام می‌دانستند. در صورتی که امام راحل نظر متفاوتی داشتند. وقتی ادله را بررسی می‌کنیم، متوجه می‌شویم آنچه که حرام آمده، موضوع لهو است نه موسیقی. طبق آیات و روایات اگر برنامه‌های طرب و طربانه اجرا شده که در آن مقصد صحیحی مورد قصد قرار گرفت، لعب و حرام نخواهد بود، اما اگر برعکس، در لعب و طرب مقصد صحیحی مورد قصد قرار گرفت، حرام است. وی با بیان اینکه عرصه هنر با این وضعیت بلا تکلیفی در یک موضع معارض با میانی اسلام

بوده است، یکی از نکاتی که فقا باید به آن توجه کنند، معنا بخشیدن به هنر است.

● وجود شکاف بین فقه و هنر

حجت‌الاسلام والمسلمین سید مجتبی نورمفیدی، رئیس پژوهشگاه مطالعات فقه‌معاصر، نیز در افتتاحیه چهارمین همایش فقه هنر اظهار کرد: امروزه فاصله بین فقه و هنر بسیار زیاد است و شکاف عمیقی بین آن‌ها ایجاد شده است. این فاصله نیز به دلیل عوامل مختلف ایجاد شده است که من آن را به علت کم‌کاری خودمان می‌دانم. وی با اشاره به نقاط تماس فقه و هنر که در عرصه‌های مختلف وجود دارد، گفت: حکمرانی مهم‌ترین نقطه تماس بین فقه و هنر است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در همایش ملی «فقه هنر» در مشهد بیان کرد

سند بالادستی موسیقی بعد از ۴۵ سال تصویب شد

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست ملی «فقه هنر» با اشاره به اینکه سند موسیقی آماده شده است، گفت: سند تئاتر، سینما و هنرهای تجسمی در حال تنظیم است و در همه این موارد بخش‌های فقهی را دیده‌ایم.

● وزارت فرهنگ و ارشاد تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر

محمد مهدی اسماعیلی در سخنرانی‌اش در همایش ملی فقه هنر با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم‌گر حوزه فرهنگ و هنر است، گفت: این تنظیم‌گری همه حوزه‌هایی را که ما در حکمرانی فرهنگ و هنر با آن روبه‌رو هستیم، شامل می‌شود. وی با اشاره به گسترش فناوری‌های نوین، تصریح کرد: امروز ما با گسترش فناوری‌های نوین روبه‌رو هستیم. فرهنگ و هنر بر این موضوع سوار شده و شیوعی گسترده پیدا کرده است. اکنون محصولات فرهنگی و هنری در همه حوزه‌های نوپدید درحال بازرگانی، ترویج و توسعه است.

